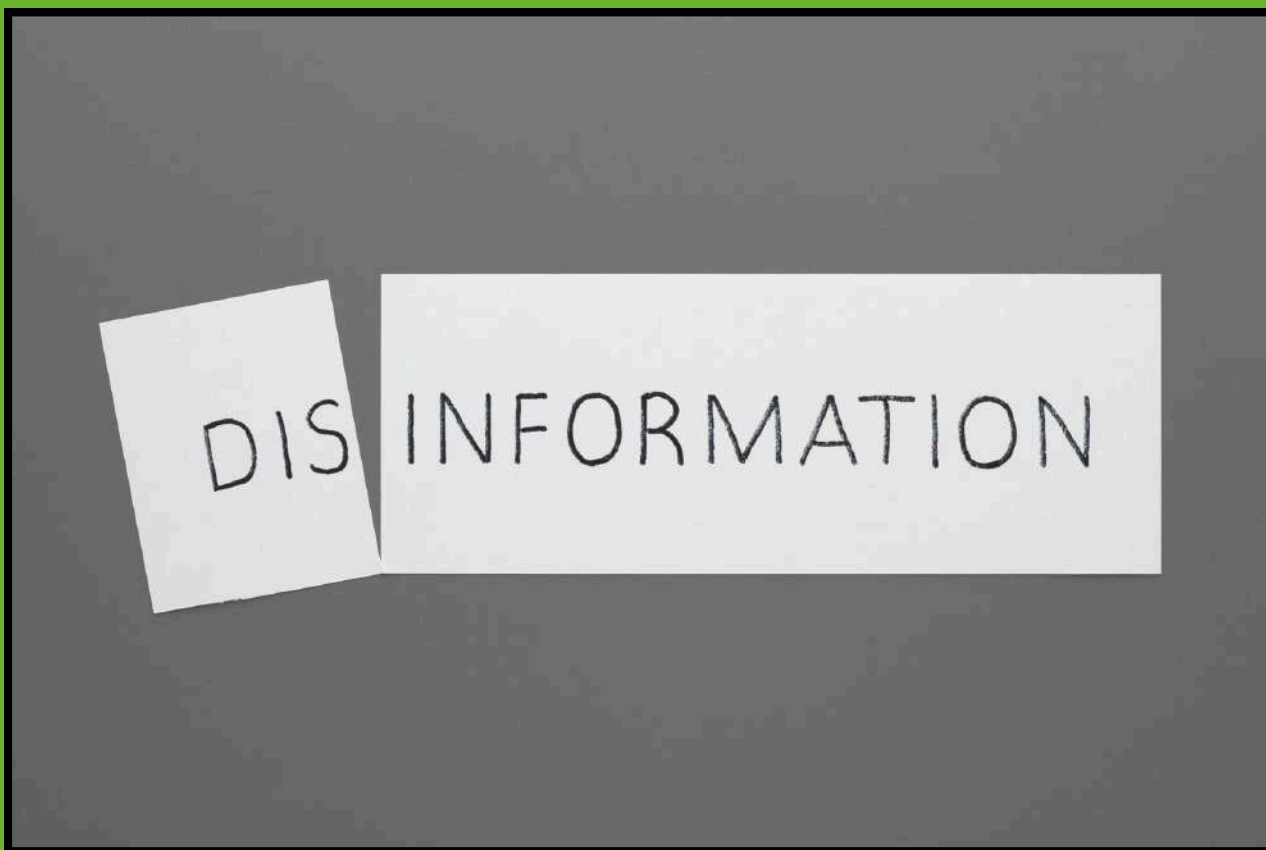

Immune 2 Infodemic Opettajan Paketti

immune2infodemic.eu

Euroopan unionin
rahoittama

IMMUNE
INFODEMIC

I2I-projekti ja verkkokurssi

Disinformaatio ja misinformaatio heikentävät julkisen keskustelun laatua ja demokraattista osallistumista.

IMMUNE 2 INFODEMIC -projekti vastaa näihin haasteisiin kehittämällä ennaltaehkäisevän lähestymistavan, joka suojaa manipuloinnilta.

Vuonna 2022 käynnistettyyn projektiin on osallistunut suoraan yli 2 250 henkeä, ja se tavoitti epäsuorasti yli 110 000 ihmistä tapahtumien ja tiedotuksen kautta eri EU:n jäsenvaltioissa. Projektia johtaa Beyond the Horizon ISSG (BE) yhteistyössä FaktaBaarin (FI), Dare to be Greyn (NL) ja Januamin (DE) kanssa.

Koulutuksemme sisältää kolmeen “rokottetta”: digitaalinen lukutaito, medialukutaito ja kriittinen ajattelu. Niitä täydentävät kuusi temaattista “tehostetta”: vaalit, terveys, muuttoliike, ilmastonmuutos, FIMI (ulkomainen informaatiovaikuttaminen ja manipulointi) ja tekoäly.

Löydät verkkokurssimme osoitteesta:

<https://academy.behorizon.org/pages/immune2infodemic>

Tämän paketin on kehittänyt

Euroopan unionin rahoittama

Miksi tämä on tärkeää?

Luokkahuone on turvallinen ja valvottu ympäristö, jossa oppilaat voivat harjoitella tunnistamaan verkossa kohtaamaansa disinformaatiota. Harjoittelulla on positiivisia vaikutuksia:

- Se lisää vastustuskykyä harhatietoa ja polarisaatiota vastaan
- Se lisää demokraattista selviytymiskykyä ja kykyä osallistua tietoon perustuvaan yhteiskunnalliseen elämään ja keskusteluun
- Se lisää emotionaalista hyvinvointia ja pienentää todennäköisyyttä tunnepohjaiselle reagoinnille verkossa (“rage bait”)
- Opiskelijat hyödyntävät tulevaisuudessa yhä enemmän digitaalisia työkaluja ja tekoälyä, ja on tärkeää tuntee näiden teknologioiden perusteet ja niihin liittyvät riskit
- Tunnelukutaito: Nykyään digitaalisten alustojen ja sosiaalisen median yleistyessä sillä, miltä tieto TUNTUU, on aivan yhtä paljon (ellei enemmän) merkitystä kuin sillä, kuinka tosiasiallista se on, koska sen vaikutus on yksilöille edelleen merkityksellinen. Tiedon tunnepuoli on aivan yhtä tärkeä kuin tiedon tosiasiallinen puoli.

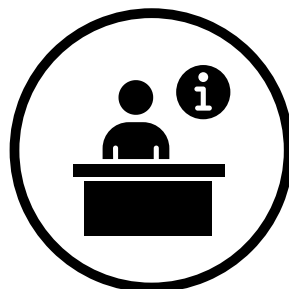
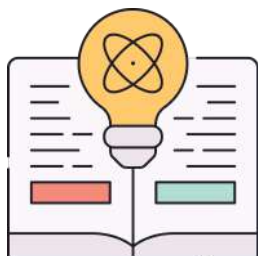
Inokulaatioteoria

Disinformaation torjumista voi edistää tehokkaimmin ennaltaehkäisevällä lähestymistavalla. Tällä tarkoitetaan opiskelijoiden suojan parantamista harhaanjohtavaa tietoa vastaan ”rokotusten” avulla.

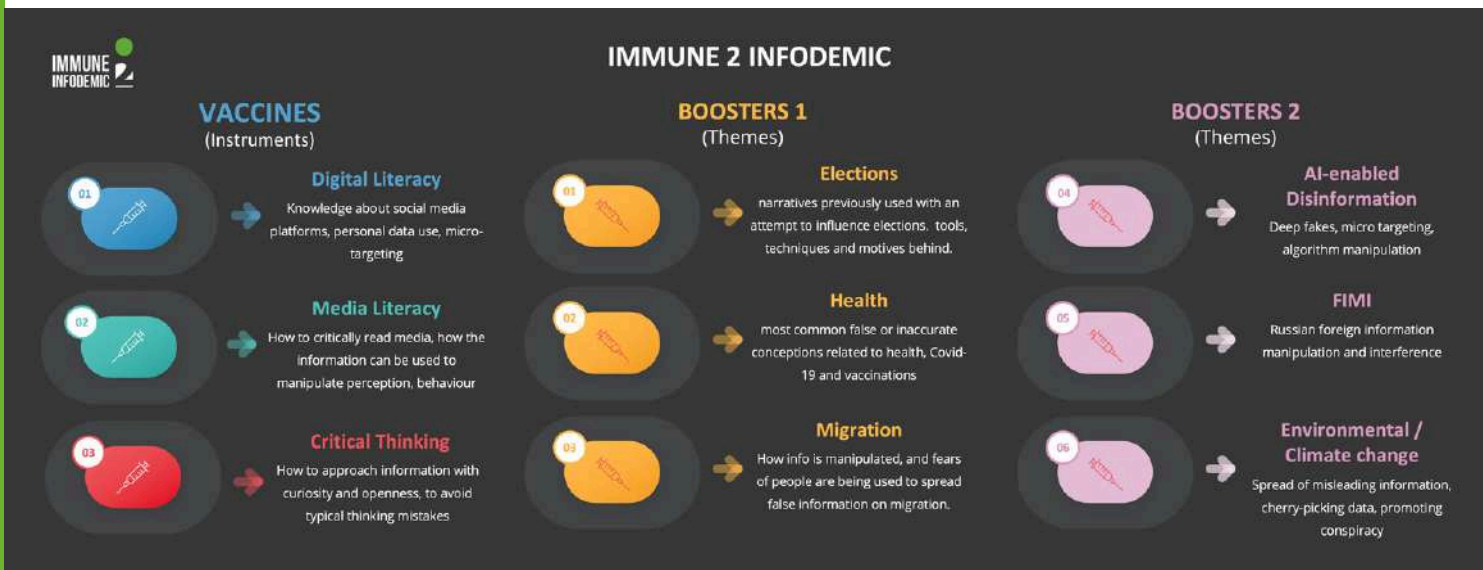
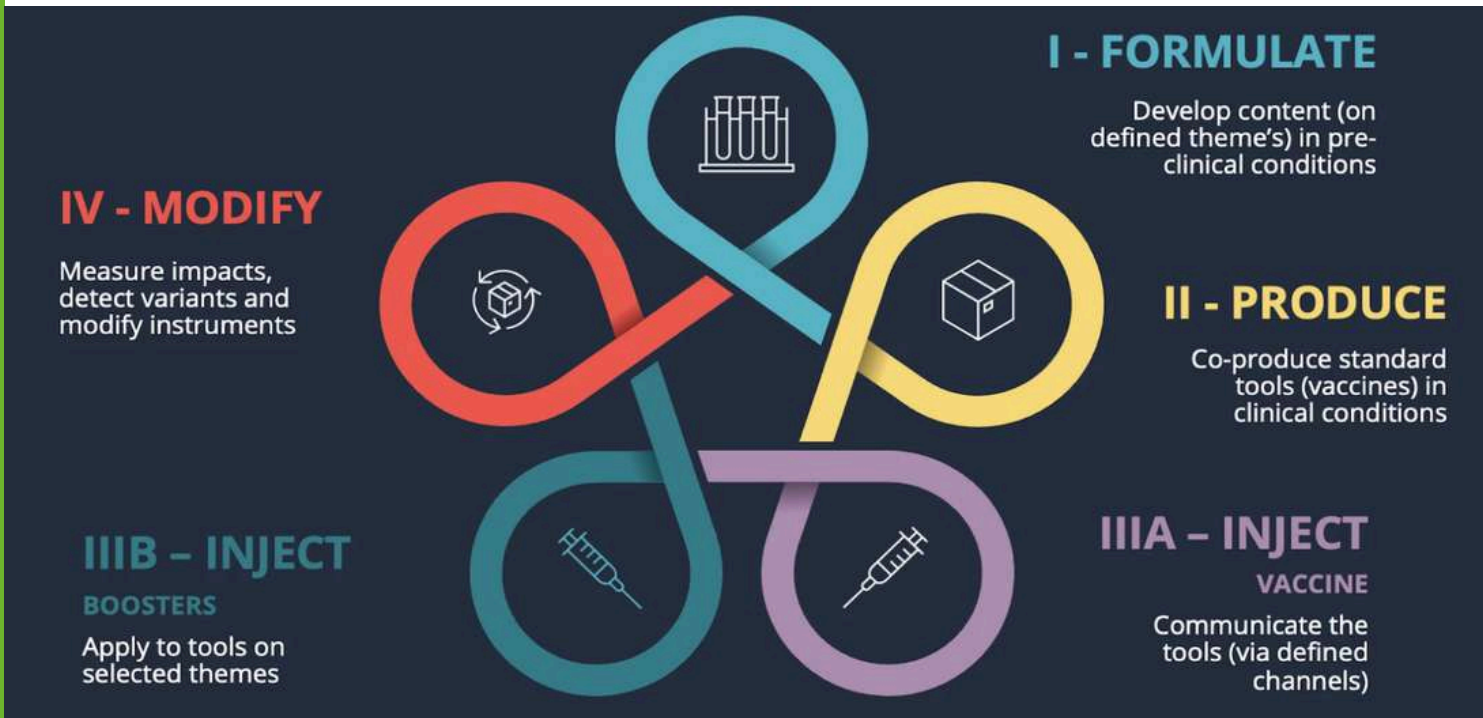
Inokulaatioteoria toimii käytännössä siten, että oppijat altistutetaan pienelle määrälle harhatietoa turvallisessa luokkahuone-ympäristössä. Tämän seurauksena oppilaiden ”immuunijärjestelmä” alkaa tunnistaa disinformaatiota myös luokkahuoneen ulkopuolella, ja he pystyvät vastustamaan sitä paremmin.

Tässä disinformaatio on ”virus”, ja koulutuksen kautta tapahtuva tapausten tutkiminen toimii ”rokotteena” disinformaatiota vastaan.

Työkalujen (CT, ML, DL) käytön harjoittelu auttaa oppilaita torjumaan disinformaatiota, kun he näkevät sitä jokapäiväisessä elämässään.

Metodologia

Tämä paketti kokoaa yhteen tietoa ja harjoituksia, jotka

1. auttavat ymmärtämään disinformaatiota,
2. antavat vinkkejä aiheesta opettamiseen,
3. havainnollistavat, miksi se on haitallista, ja
4. opastavat miten sitä voidaan torjua jokapäiväisessä elämässä.

1

Johdatus disinformaatioon

2

“Tehosteet” ja työkalut

3

Case-esimerkkejä (ratkaistut)

4

Case-tehtäviä (ratkaisemattomia)

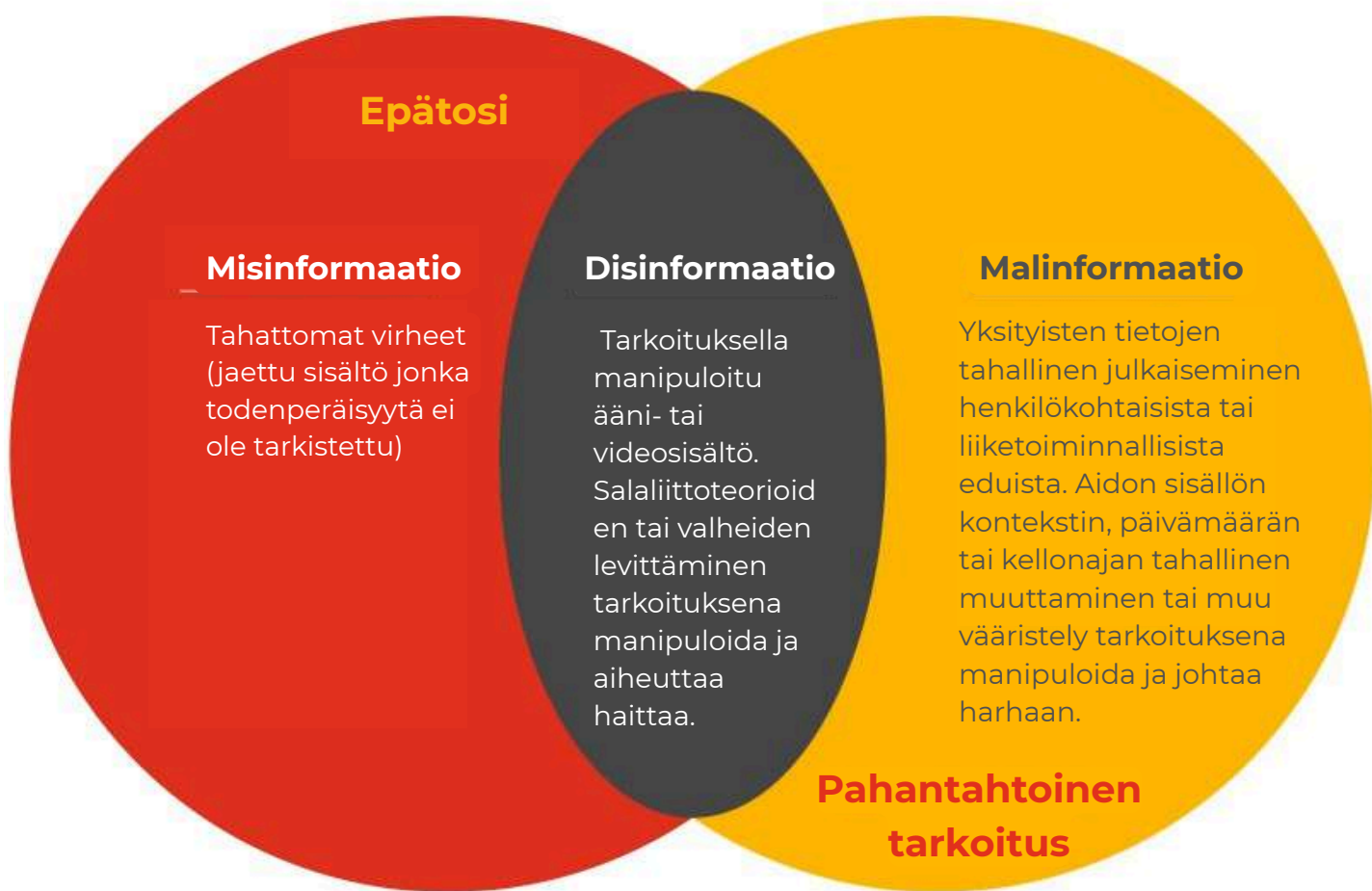
5

Esimerkki oppitunnin rakenteesta

6

Syventävää materiaalia (ja peli): Tekoäly, FIMI, Ilmastonmuutos

Mitä on misinformaatio ja disinformaatio?

Quelle: FirstDraft, Olennainen opas informaatiohäiriön ymmärtämiseen, 2019.

Euroopan unionin
rahoittama

Mitä motiiveja taustalla on?

Disinformaatioviestien luomiseen ja levittämiseen on useita syitä. Tässä on lyhyesti selitettynä joitakin taustalta löytyvistä motiiveista.

Ideologiset syyt: Disinformaatiota käytetään tiettyjen ideologisten tai poliittisten ajatusten tukemiseen, muiden ajatusten heikentämiseen tai poliittisten vastustajien vahingoittamiseen tai keskustelun ohjaamiseen pois tietyistä, ei-toivotuista aiheista. Sillä pyritään vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen ja vaalien tuloksiin.

Taloudelliset syyt: Jotkut levittävät disinformaatiota taloudellisen hyödyn saavuttamiseksi. Näyttökerrat, klikkaukset ja tykkäykset ovat yhteydessä mainostuloihin, ja monet alustat moderoivat sisällön luotettavuutta vain vähän tai eivät lainkaan. Mainostulojen lisäksi on toimijoita, jotka ovat valmiita maksamaan tekaistujen uutisten luomisesta ja levittämisestä.

Huumori / Satiiri: Huumorin tarkoituksena ei ole vahingoittaa, mutta se voi silti väärin ymmärrettynä johtaa harhaan. Jotkin tahot saattavat levittää virheellistä tietoa tai kannattaa salaliittoteorioita viihtellisen arvon takia.

Miten disinformaatio leviää?

Sosiaalisen median alustat eivät sääntele sisällön jakamista kuten perinteinen media, joten harhatiedon levittäminen on paljon helpompaa. Alustojen toimintamalli on luotu pitämään ihmiset alustalla mahdollisimman pitkään. Tämän saavuttamiseksi on hyödyllistä tarjota sisältöä, joka on järkyttävää ja herättää voimakkaita, negatiivisia tunteita. Algoritmit vahvistavat usein tällaista sisältöä riippumatta siitä, kuinka luotettavaa sisältö on.

Tunnenäkökulma:

- Tekoälyn luomia meemejä oikeista ihmisistä voidaan käyttää epäsuoraan manipulointiin – vaikka tietäisimme niiden olevan väärennettyjä, kuvan viestillä on silti emotionaalinen vaikutus meihin.
- ”AI Slop” -kuvia eli satunnaisesti luotuja kuvia käytetään usein yleisön houkuttelemiseen: esimerkiksi uskomattomat kauniita maisemakuvia, kuvia avaruusolentoista tai historiallisista tapahtumista jne. Syyt tähän vaihtelevat suhteellisen harmittomasta huomion herättämisestä ja mainostulojen hankkimisesta disinformaation haitalliseen levittämiseen: kun on saatu huomio kiinnitettyä, voidaan seuraavaksi syöttää manipuloivaa materiaalia.
- Ihmiset jakavat todennäköisemmin väärää tietoa, kun se on linjassa heidän henkilökohtaisten uskomustensa kanssa, tai kun se herättää voimakkaita tunteita. Sosiaalisen median algoritmit tehostavat sisältöä, johon reagoidaan paljon. Tämä johtaa sellaisen sisällön priorisointiin, joka herättää voimakkaita negatiivisia tunteita, kuten vihaa ja pelkoa.

Disinformaatio, tekoäly ja hyvinvointi

Opiskelijoiden yleisiä huolenaiheita tekoälyyn ja disinformaatioon liittyen:

1. "Tekoäly tietää kaiken, miksi meidän silti täytyy opiskella asioita?"
2. "Akateemista painetta on jo nyt paljon, joten miten voimme silti selviytyä ilman tekoälyä? Meidän on käytettävä tekoälyä ollaksemme riittävän nopeita ja pysyäksemme mukana..."
3. "Jos tekoäly pystyy kaikkeen, eikö meidät korvata?"
4. "Jos tekoäly on niin vakuuttava ja verkossa on niin paljon disinformaatiota, kuinka voimme luottaa mihinkään?"

Käsiteltäviä aiheita:

Tekoäly ei tiedä kaikkea. Tekoäly kerää tietoa nopeasti ja laajasti. Tekoäly yksinkertaisesti kopioi verkossa jo olevia tietoja. Tekoäly voi olla väärässä ja usein kopioi verkossa olevaa virheellistä tietoa tai "hallusinoi" vastauksia. Jos et itse ymmärrä aihetta, et voi kertoa, milloin tekoäly on väärässä.

Tekoäly on hyvä rutiininomaisissa, toistuvissa tehtävissä, MUTTA siltä puuttuu luovuus, empatia, tunneäly, etiikka, vivahteet ja kontekstin ymmärtäminen – kaikki ne asiat, joissa ihmiset ovat loistavia.

Disinformaatio, tekoäly ja hyvinvointi

Opiskelijoiden yleisiä huolenaiheita disinformaatioon liittyen:

1. "Mistä tiedän, onko käyttäjätili väärennetty vai aito?"
2. "Onko järkevää seurata uutisia, jos ei voi tietää, ovatko ne valheellisia vai eivät?"
3. "Jos meidän pitäisi olla kriittisiä, miksi meidän pitäisi luottaa siihen, mitä koulu tai maan hallitus sanoo?"

Pikaisia vinkkejä tiedon tarkistamiseen:

- **Tarkista muut lähteet**
- **Kokeile käänteistä kuvahakua**
- **Etsi faktantarkistussivustoja**

Keskustelukysymyksiä:

- Uskotko, että tekoälyyn luottaminen vaikuttaa kielteisesti suoriutumiseen kokeissa, työssä tai ongelmien ratkaisemisessa tosielämässä?
- Mistä seuraat tapahtumia? Millä perusteella valitset uutislähteen?
- Oletko nähnyt viime aikoina jotain, mikä vaikutti oudolta? (väärennetty tili, epäluotettava sisältö?) Mistä tunnistit sen?
- Kuinka paljon aikaa vietät sosiaalisessa mediassa, ja kuinka suuri osa tästä sisällöstä tulee automaattisesti algoritmien tuottamasta?

Disinformaatio, tekoäly ja hyvinvointi

Kysymyksiä littyen tietojen kalasteluun

1. Mitkä varoitusmerkit osoittavat että kyseessä voi olla huijaus?
2. Mitä voit tehdä jos et ole varma onko kyseessä huijaus?
3. Kenelle voi sanoa jos epäilee että on klikannut jotain epäilyttävää?
4. Mitä tunteita voi herätä jos on klikannut huijausviestiä?

Kysymyksiä liittyen luottamukseen, auktoriteetteihin ja skeptismiin:

1. Miten voi olla kriittinen ilman että kyseenalaistaa kaiken?
2. Mikä ero on skeptisillä ja kyynisyydellä?
3. Jos ei luota mediaan, hallitukseen tai kouluun, mitä tiedonlähteitä jää jäljelle?
4. Kuka hyötyy jos ihmiset eivät luota enää mihinkään tiedonlähteisiin?

Disinformaatio, tekoäly ja hyvinvointi

On tärkeää puuttua opiskelijoiden yleisiin pelkoihin ja huoliin tekoälyn ja verkossa leviävän disinformaation suhteen, sillä niillä voi olla merkittäviä vaikutuksia opiskelijoiden mielenterveyteen ja hyvinvointiin. Disinformaation määrä voi olla valtava, ja kriittisen ajattelun edistämisen ohella voi olla hyödyllistä tarkastella sosiaalisen median kulutustottumuksia ja kehittää terveellisiä tapoja.

Helppoja vinkkejä digitaaliseen hygieniaan:

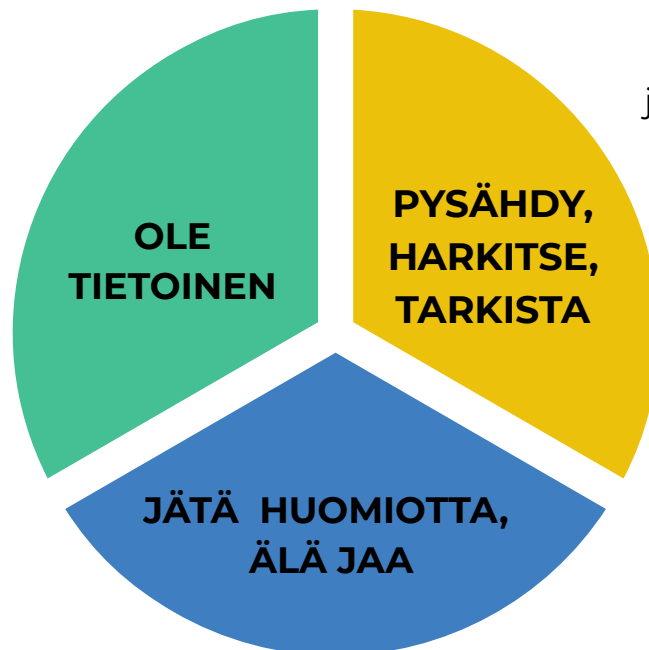
- 1 Muuta sosiaalisen median asetuksia esimerkiksi poistamalla ilmoitukset käytöstä, ottamalla käyttöön harmaasävyt ja asettamalla aikarajoituksia alustoille.
- 2 Opi tunnistamaan botit ja epäilyttävät tilit.
- 3 Rajoita median kulutusta stressaavina aikoina ja luo rutiineja jokapäiväiseen elämääsi.
- 4 Opi käsittelemään FOMOa ja pidä taukoa netistä silloin tällöin.

Disinformaatio, tekoäly ja mielenterveys

→ **Pelko ja viha polarisoivat meitä** ja kääntävät medät toisiamme vastaan sen sijaan, että ratkaisisimme ongelmia yhdessä.

→ **Lue huolellisesti - Muista, että kaikki verkossa oleva tieto ei pidä paikkaansa ja että disinformaatiokampanjat** on tarkoituksella suunniteltu hämmentämään ja johtamaan harhaan.

→ **Kiinnitä huomiota varoitusmerkkeihin** – kuten viesteihin, joissa on voimakas tunnelataus – niiden tarkoitus on ehkä vain suututtaa sinut ja saada reagoimaan

→ **Lopeta tilien seuraaminen tai raportoi niistä** jos huomaat että ne jakavat toistuvasti disinformaatiota tai vihamielisiä viestejä, äläkä levitä niitä

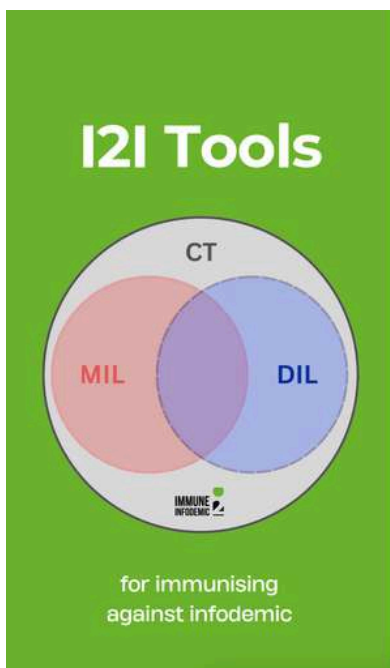
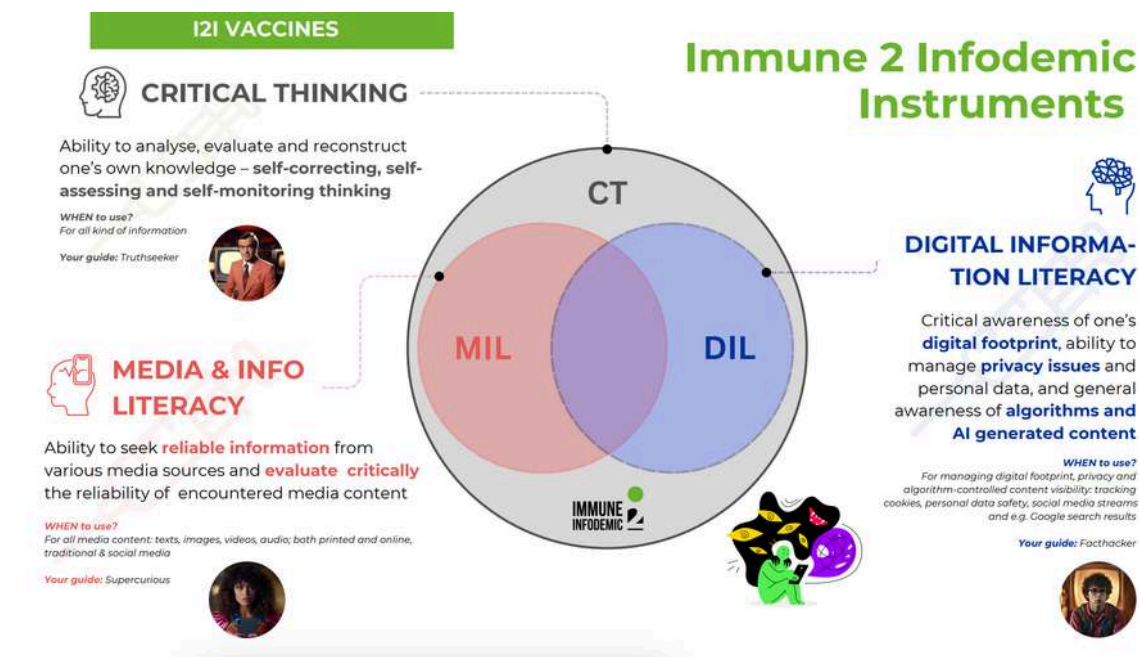
→ **Valitse huolellisesti, mitä uutisia seuraat** (mikä sanomalehti, vaikuttaja, TV-juontaja...) ja millä kanavalla (TV, radio, sosiaalinen media...). Se auttaa sinua välttämään uupumusta.

→ **Muodosta omat mielipiteesi keskustelemalla oikeiden ihmisten kanssa sinulle tärkeistä asioista.** Kuten mitä puoluetta äänestää ja miksi äänestää. Tai mitä tehdä ratkaistaksesi kaupunkisi konkreettisia ongelmia. Voit aloittaa liittymällä paikallisjärjestöön, urheiluseuraan, teatteriin, uskonnolliseen tai aatteelliseen yhteisöön, hyväntekeväisyysjärjestöön tai startup-keskukseen. Olivatpa kiinnostuksen kohteesi ja maailmankatsomuksesi mitkä tahansa, kannattaa jakaa ajatuksesi muiden ihmisten kanssa.

Työkalut:

Työkalut: PDF-linkki

Nämä kriittisen ajattelun, medialukutaidon ja digitaalisen lukutaidon työkalut auttavat oppilaita tunnistamaan harhatiedon ja disinformaation merkkejä.

Critical Thinking (CT)		Media Literacy (MIL)			Digital Literacy (DIL)		
CT1 Socratic Questioning	CT2 Mind mapping	MIL1 STOP - THINK - CHECK	MIL2 Media Diary	MIL3 LOOK BEHIND	DIL1 SIMPLE SEARCH	DIL2 VERIFY with simple approach	DIL3 INVESTIGATE with lateral reading
CT3 Argument mapping	CT4 Problem and Solution Map	MIL4 Fact or opinion?	MIL5 CHECK - 3 questions	MIL6 RECOGNIZE	DIL4 CHECK images & videos	DIL5 10 STEPS to verify authenticity	DIL6 SET safe passwords
CT5 Cause and Effect Diagram	CT6 Questioning Child - the 5 Why's	MIL7 IDENTIFY a journalist	MIL8 IDENTIFY a factchecker	MIL9 EVALUATE a scientific claim	DIL7 MANAGE privacy settings	DIL8 NOTICE micro-targeting	DIL9 RECOGNIZE safe applications
CT7 Identifying Bias	CT8 Talking to Conspiracy Believers	MIL10 LIST and FOLLOW		DIL10 TOP questions for AI	DIL11 TRY feeding algorithms differently	DIL12 TRY experimenti ng with AI	DIL13 Experimenti ng with GenAI

Case-esimerkkejä (ratkaistuja):

**Nämä tapaukset ja niihin
sovellettavat työkalut tarjoavat
esimerkkejä todellisista
disinformaatiojulkaisuista.**

Lataa PDF

Case-tapauksia harjoitteluun (ratkaisemattomia):

Nämä "ratkaisemattomat" tapaukset tarjoavat esimerkkejä verkossa nähdyistä todellisista disinformaatiojulkaisuista. Niiden pohjalta opiskelijat voivat itse miettiä, mitä työkaluja voidaan soveltaa kuhunkin tapaukseen.

Lataa PDF

Esimerkki oppitunnin 1 rakenteesta

Tehtävä	Oppimistulos
1) Johdanto ja opiskelijoiden kokemukset	Väärän, epäselvän ja virheellisen tiedon tyyppien ymmärtäminen. Tämä osa voi sisältää keskustelun avaamisen opiskelijoiden kanssa tässä käsikirjassa esitettyjen avoimien kysymysten avulla.
2) Interaktiiviset pelit: 2 totuutta, 1 valhe tai tekoälyn luomien kuvien tunnistaminen verrattuna oikeisiin kuviin.	<p>Pelit, kuten 2 totuutta 1 valhe, voivat herättää oppilaiden uteliaisuuden aihetta kohtaan ja testata aluksi heidän omia taitojaan valheiden havaitsemisessa. (Oppilaat jaetaan pieniin ryhmiin joissa jokainen kertoo 2 totuudenmukaista tarinaa itsestään ja yhden valheen. Toisten täytyy arvata, mikä tarina on valhetta). Osasta "syventävää materiaaleita" löytyy linkkejä sivuille joissa voi tarkistaa kykyjään tunnistaa tekoälyn avulla luotuja kuvia.</p> <p>Kaksi totuutta ja valhe -peli osoittaa, että vakuuttavimmat harhaanjohtavat tiedot sisältävät usein hitusen totuutta, samalla tavalla kuin disinformaatiokampanjat, jotka usein vääristelevät tositahtumia uskottavalla tavalla. Pelit, joissa tekoälyn luomia kuvia tunnistetaan, toimivat herätteenä siitä, kuinka vaikeaa valheiden tunnistaminen voi olla.</p>
3) Disinformaation motiivit	Ymmärrys siitä, miksi disinformaatiota luodaan, levitetään ja miksi sitä on vaikea säännellä verkossa
4) "Huonoja uutisia" -peli	Interaktiivinen peli, joka auttaa oppilaita ymmärtämään disinformaatiota jakavan henkilön ajattelutapaa ja sitä, miten se tapahtuu. Asettamalla itsensä disinformaatiota luovan ja levittävän henkilön asemaan, he voivat tarkastella asiaa toisesta näkökulmasta ja tunnistaa disinformaation, kun he kohtaavat sitä. Linkki peliin löytyy osasta "syventävää materiaalia".
5) Yhteenveto	Yhteenvetona oppilaat voivat jakaa kokemuksiaan pelien pelaamisesta ja ajatuksia, jotka heräsivät tunnin aikana.

Esimerkki oppitunnin 2 rakenteesta

Tehtävä	Oppimistulos
1) Johdanto aiheeseen	Lyhyt kertaus edellisen tunnin pääpointeista. Tämä osa voi sisältää keskustelun avaamisen opiskelijoiden kanssa tässä käsikirjassa esitettyjen avoimien kysymysten avulla.
2) Disinformaation leviäminen	Ymmärtää miten disinformaation leviää. Tämä sisältää asioita kuten valetilit, alustojen rahoitusmuodot ("attention seeking economy" ja klikkausten keräys), miten algoritmit vahvistavat viestejä jne.
3) Miten rokottaa itsesi	Tässä osiossa oppilaat aloittavat faktantarkistuksen käyttämällä tässä paketissa annettuja työkaluja. Esimerkkejä "ratkaistuista" tapauksista voi käyttää mallina työkalujen soveltamisesta. Linkki työkaluihin ja esimerkkeihin löytyy tästä paketista, ja ne voi vapaasti tulostaa tai antaa digitaalisesti oppilaiden käyttöön.
4) Tapausten ratkaiseminen	Näissä osioissa opiskelijat voivat soveltaa oppimaansa tosielämän esimerkkeihin. Tässä paketissa annettuja tapauksia voidaan täydentää muilla esimerkeillä viimeaikaisista uutisista. Tapausten ratkaiseminen itsenäisesti tai pienryhmissä auttaa parantamaan kykyä ajatella kriittisesti ja soveltaa media- ja digitaalisia lukutaitoja käytännössä.
5) Yhteenveto	Yhteenvetona oppilaat voivat jakaa faktantarkistuskokemuksiaan ja verrata tuloksiaan muiden tuloksiin. Pohtiakseen näkemiämme ja jakamiamme kertomuksia voi olla kiinnostavaa jakaa joitakin lisälukemistojamme ilmastosta, tekoälystä tai FIMI:stä, kuten nettonolla-tarina.

Esimerkki oppitunnin 3 rakenteesta

Tehtävä	Oppimistulos
1) Johdanto ja opiskelijoiden kokemukset	Lyhyt kertaus edellisellä tunnilla opituista asioista. Tämä osa voi sisältää keskustelun avaamisen opiskelijoiden kanssa tässä käsikirjassa esitettyjen avoimien kysymysten avulla.
2) Disinformaatio kollektiivisena ilmiönä	Tämä osio auttaa ymmärtämään paitsi omaa käyttäytymistä verkossa, muiden suojelemisen ja tiedon jakamisen tai jakamatta jättämisen merkitystä. Oppilaat voivat pohtia, miten harhaanjohtava tai manipuloiva sisältö vaikuttaa tunteisiin, lisää pelkoa tai vihaa, vahvistaa stereotyyppioita, lisää polarisaatiota ja vähentää luottamusta toisiin. Sen lisäksi, että oppilaat saavat harjoitella omia kykyjään tunnistaa harhatieto, he tulevat tietoisiksi kriittisen ajattelun laajemmasta vahvistavasta vaikutuksesta ympäristöön. Samoin kuin rokote suojelee yksilön lisäksi myös muita, ympärillä olevia, (sosiaalisen) median kautta tapahtuvan manipuloinnin tunnistaminen vahvistaa myös ystäviä, perheenjäseniä ja muita ympärillä olevia.
2) Disinformaation vaikutus meihin ja digitaalinen hygienia	Opiskelijat voivat pohtia, miten he käyttävät sosiaalista mediaa, ja soveltaa vinkkejä tämän paketin "digitaalinen hygienia" -osiosta. Faktantarkistuksen lisäksi on hyvä tarkastella asiaa laajemmin ja pohtia opiskelijoiden kokemuksia ja huolenaiheita verkkoympäristöistä.
3) Hyvien mediankulutustapojen kehittäminen ja työkalujen käytön harjoittelua	Oppilaat voivat käyttää työkaluja kuten ML2 (mediapäiväkirja) tai ML10 (Listaa luotettavia lähteitä). Tämän työkalun avulla oppilaat voivat kehittää tervellisiä mediankäyttötapoja ja rutiineja, ja arvioida kriittisesti omaa mediankäyttöään. Työkalut kuten DL6, DL7 ja DL9 auttavat arvioimaan turvallista nettikäytöstä, ja DL8 ja DL11 auttavat tulemaan tietoiseksi omasta digitaalisesta jalanjäljestä ja suojelemaan henkilökohtaisia tietoja.
8) Yhteenveto ja muistutus älyllisen nöyryyden merkityksestä	Yhteenvetona oppilaat voivat jakaa kokemuksiaan ja verrata tuloksiaan muiden tuloksiin. Voi olla kiinnostavaa jakaa joitakin lisälukemistojamme ilmastosta, tekoälystä tai FIMI:stä. On hyvä muistaa että kehitetyt taidot eivät takaa, että aina tunnistaisi mikä on totta! Suosittelemme älyllisen nöyryyden tarpeellisuudesta muistuttamista ja avointa asennetta uusiin ajatuksiin kohtaan. Kriittisen ajattelun perustaan kuuluu, että on mahdollista puntaroida ajatusta hyväksymättä sitä.

Mitä “tehosteet” ovat ?

Ilmastodisinformaatio

Ilmastonmuutosta koskevaa disinformaatiota motivoivat poliittiset ja taloudelliset intressit, ja sen tavoitteena on **hämmentää, polarisoida ja hidastaa** yhteistyötä ilmastotoimien tukemiseksi.

Yleisiä "ilmaston viivästyttämiseen" liittyviä narratiiveja ovat väitteet, joiden mukaan ilmastoratkaisut eivät toimi, että puhdas energia olisi epäluotettavaa ja ilmastopolitiikka haitallista, sekä muut lausunnot, joilla pyritään heikentämään ilmastopolitiikkaa ja aktivisteja ja saamaan aikaan hämmennystä liittyen tieteelliseen tutkimukseen ja tutkimustuloksiin.

Mitä “tehosteet” ovat?

Tärkeimmät ilmastonmuutoksen viivästymistä käsittelevät narratiivit:

Teknologinen optimismi: ajatus siitä, että teknologinen innovaatio ja energiantuotannon tehostuminen tekevät energiantuotannosta päästötöntä ja energiantensiiviset teollisuudenalat vihreämpiä. Tämä taktiikka välttää rakennemuutosta eikä puutu ilmastonmuutoksen perimmäisiin syihin.

Doomismi: uskomus, että ilmastokatastrofi on jo käynnissä eikä mitään voida tehdä sen kääntämiseksi, jolloin ainoa rationaalinen vastaus on luovuttaa. Tämä narratiivi vähentää motivaatiota ja halukkuutta osallistua ilmastonmuutoksen hillitsemisstrategioihin, koska niitä pidetään hyödyttöminä.

Individualismi: ilmastoratkaisujen vastuun siirtäminen yksittäisten kulutustottumusten vastuulle (esim. oman hiilijalanjäljen pienentäminen) – ja vastuun siirtäminen pois poliittiselta ja yritystasolta.

Lisää materiaalia Ilmastonmuutoksesta:

1. Net Zero -tarinapeli
2. Yksityiskohtainen yhteenveto
ilmastodisinformaatiota
käsittelevästä akateemisesta
kirjallisuudesta
3. Sarjakuva ilmastonmuutoksen
viivästymisestä
4. Vinkkejä ilmastoahdistuksen
torjumiseen
5. Artikkeli siitä kuinka puhua
ilmastonmuutoksesta

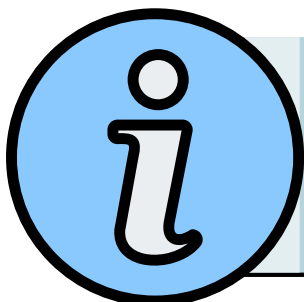
Mitä “tehosteet” ovat?

FIMI

- Ulkomaisten toimijoiden puuttuminen sisäisiin asioihin informaatio-operaatioiden avulla
- Manipuloiva sisältö koordinoitujen kampanjoiden kautta
- Taustalla sekä valtiollisia että valtiosta riippumattomia toimijoita
- Tarkoituksena polarisoida ja luoda eripuraa EU:n sisällä sekä heikentää EU:n globaalia asemaa ja kykyä ajaa poliittisia tavoitteitaan ja etujaan.

FIMI = Foreign Information Manipulation and Interference (Ulkomainen tiedon manipulointi ja häirintä)

Euroopan unionin
rahoittama

Mitä “tehosteet” ovat?

FIMI:n ydinaiheita:

- Kyseessä on koordinoitu toiminta, jolla pyritään manipuloimaan yleistä mielipidettä, polarisoimaan ja puuttumaan demokraattisiin prosesseihin
- Tavoitteena on horjuttaa yhteiskuntaa, vahingoittaa demokraattisia prosesseja ja heikentää EU:n globaalia asemaa
- FIMI on täydennystä sotilasoperaatioille (esim. Venäjän aggressiosota Ukrainassa)
- FIMI hyödyntää bottiarmeijoita, tekoälyn luomaa sisältöä, sensuuria ja koordinoituja manipuloivia kampanjoita (kuten huijaus-uutissivuja)
- FIMI kohdistaa kamppanjoita mm. EU:n ehdokasmaihin niiden matkalla EU-jäsenyyteen, ja hyökkää EU-myönteisiä poliitikkoja vastaan
- Venäjä ei ole ainoa maa FIMI-operaatioiden takana. Vuoden 2022 lopulla Venäjä toteutti kuitenkin suurimman osan EU:ssa havaituista sadasta FIMI-operaatiosta, usein välikäsien tai liittolaisvaltioiden kautta.

Lisää materiaalia FIMI:iin liittyen:

1. "Huonoja uutisia" -peli, jossa oppilaat laittavat itsensä disinformaation levittäjän rooliin
2. EDMO-raportti Venäjän FIMI:stä liittyen Ukrainan sotaan ja ukrainalaisiin pakolaisiin
3. Artikkeli Venäjän FIMI-toiminnasta
4. Video, jossa selitetään, mikä FIMI on ja mitä taktiikoita se käyttää
5. Voit käyttää interaktiivisia tietokilpailuja, kuten tätä EUvsDisinfon tekemää.
6. Euroopan komission käsikirja disinformaation tunnistamisesta opiskelijoille

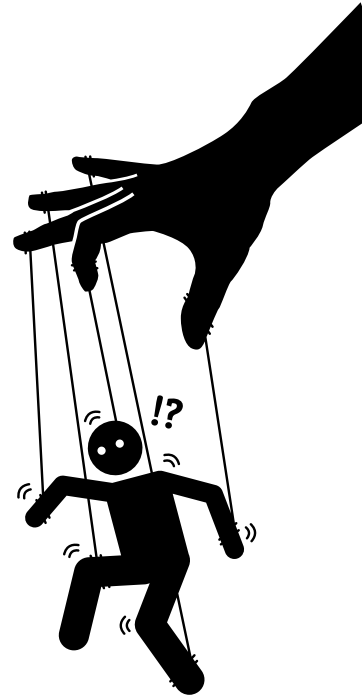
Mitä “tehosteet” ovat?

Tekoälyn tehostama disinformaatio

Tahallinen tiedon manipulointi ja häirintä, jossa hyödynnetään laajoihin kielimalleihin (LLM) perustuvaa generatiivista tekoälyä (genAI) harhaanjohtavan sisällön tuottamiseen ja räätälöintiin.

Tekoälyn suurin uhka tiedon manipuloinnissa on skaalautuvuus: suuria määriä personoitua disinformaatiota voidaan tuottaa helposti murto-osalla ihmistyöstä, ja tätä disinformaatiota voidaan kohdentaa erittäin helposti

Euroopan unionin
rahoittama

Mitä “tehosteet” ovat?

Tekoälyn olennaisia käyttötapoja disinformaation luomisessa ja levittämisessä:

- Vakuuttavien, personoitujen tekstien luominen – verkkosivut, sosiaalisen median julkaisut, kommentit jne.
- Realististen kuvien luominen
- Kloonattu, väärennetty ääni
- Realististen deepfake-videoiden luominen
- Automatisoidut vastaukset ja toiminnot, esim. viestien ja sähköpostien kirjoittaminen
- Realistiset, responsiiviset bottitilit, jotka jäljittelevät ihmisen vuorovaikutusta
- Tekoälyä voidaan räätälöidä tiettyihin paikallisiin konteksteihin tai henkilöihin keräämällä suuria määriä harjoitusdataa, mikä tekee tekoälyn viesteistä vakuuttavampia.

Tekoälykuvien kehitys

Tekoälykuvien ja -videoiden havaitseminen on vaikeutunut hyvin lyhyessä ajassa, ja niistä tulee tulevaisuudessa yhä realistisempia. Tämä tarkoittaa, että tekoälyn klassiset merkit, joita useimmiten käytetään tekoälyn ja ei-tekoälyn tunnistamiseen, ovat menettäneet tai tulevat menettämään käyttökelpoisuuttaan.

Merkit, kuten yhteen sulautuneet sormet, epäselvät yksityiskohdat ja liian pehmeät taustat, joista puuttuu perspektiivi, voivat silti olla hyödyllisiä, mutta niihin ei kannata luottaa.

Lisää materiaalia tekoälystä:

1. Opettajan opas tekoälyn käyttöön
2. TedTalk-puheenvuorot, kuten tämä ja tämä tekoälystä ja kriittisestä ajattelusta
3. Voit jakaa hyödyllistä sisältöä sosiaalisessa mediassa, kuten tämä Instagram-julkaisu
4. Hyödyllinen opas vanhemmille ja huoltajille
5. Faktabaarin kehittämä peli